

на дѣтца-та — извънъ естество-то, а това не само гы не унапрѣдва, нъ и още повече гы затѣпява и убива силж-тж на душевны-ты нмъ способности. Тукъ трѣбва учитель-тѣ всичко нѣчто да прѣдава и да расказва разборно спорядъ силж-тж на ученицы-ты, какво-то да можтъ ти да го помнжть и научать съзнателно. Учитель-тѣ е длъженъ да глѣда съ рѣчь и примѣръ да поведе ученицы-ты си на нравственность, а за това най-неуждно му е да ся старае за да имъ вдѣхне честолубіе, чрѣзь кое-то най-лесно може да гы управлява къмъ доброто само съ рѣчь а не съ бой. Учителіе-тѣ сж длъжни да движжть вече оныя прѣдпотопны тѣлесны наказанія отъ ученицы-ты: да ся махнжть изъ училища-та прѣчки-ты, плѣсницы-ты, прѣкорны-ты думы и пр. пр. Сега сила не помага вече, нъ ся нице способность; оправя ся съ рѣчь а не съ тоягж; искж ся свѣтлина а не бой; искамы мждры рѣчи, а не каранія и укору; искамы да смы свѣстни, и да ходимъ по видѣло, а не да ны воджть слѣпци.

2) Училища-та трѣбва у всичко да отговарять на народный ни духъ; т. е. трѣбва да стоять въ связь съ наши-ты народны потребности и срѣдства; тѣ трѣбва да бжджть народны да ся съглашять съ всички условія на нашій народъ както вещественно така и духовно, спорядъ това всички прѣдмѣти, кои-то сж отрядени да ся прѣдавать на дѣтца-та, трѣбра да сж спорядъ общенародный и дѣтскый поемъ докарани и съ простъ и ясенъ слогъ написани.

3) Прѣдмѣти-ти на ученіе-то трѣбва да отговарять на най-неуждны-ты народны потребности. На това трѣбва особно да ся пази добрѣ. Българскый народъ ся поминува за сега повече отъ земледѣліе, скотовѣдство, занаятъ и трѣговиж. Спорядъ това ничто не бы могло да унапрѣди толкова негово-то вещественно благосъстояніе (а то е основа на душевно-то), колко-то добро домакынско (экономическо) знаяніе, кое-то бы му казвало: кож сѣидбж какъ да сѣе и обработва, кож овоцкж какъ да пази и нѣгува; кой добытъкъ какъ да глѣда и отгойва, та съ това а може и повече да ся ползува. Спорядъ това трѣбвало бы въ училища-та у оныя мѣста, гдѣ-то поминъкъ-тѣ на жители-ты е повече-то съ земледѣліе или съ скотовѣдство отъ всички другы хубавы и полезны науки да ся даде по-голѣмо пространство на естественны-ты науки — приложены на поминъка на мѣсто-то.